

ਜੀ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ.

ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2019 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 54161

27 ਅਗਸਤ, 2021

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973—S.482—ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860—S. 420 -
ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਨਾ
ਚੁਣੌਤੀ - ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ
ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਕਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਿੱਖ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਕਿ ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-
ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈੱਟ ਹਨ ਜੋ
ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ
ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ- ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਝੂਠਾ ਸੀ — ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ
ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 12 ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਡਾ.
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਭਾਈ
ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਰਾ ਨੰ: 14 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।
ਖਾਸ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ
ਉਲਟ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
(ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਕਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰ
ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸ.

ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ,

ਝੂਠਾ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 27)

B. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973— ਐੱਸ. 482— ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, 1860— ਐੱਸ. 420 — ਝੂਠੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਚੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 37)

C. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973— ਐੱਸ. 465 ਅਤੇ 482— ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ— ਸੈਕਸ਼ਨ 465 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਡ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। .

(ਪੈਰਾ 35)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਲਈ
ਕੇ.ਐਸ. ਨਲਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ
ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ
ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਮੁਕੁਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ,
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਲਈ।

ਈਸ਼ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਜੀ.ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.

(1) ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2009 ਦੀ 20.02.2009 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰ. 23 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਸਿਰਲੇਖ “ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਬਨਾਮ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ” ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 463,465, 466, 467, 468, 471, 191, 192 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 04.11.2019 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-19) ਅਧੀਨ 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 463,465, 466, 467, 468, 1860 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 420, 465, 466, 467, 468, 471 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

(2) ਪੇਪਰਬੁੱਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3), ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿੰਦਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। 20.02.2009 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਉਕਤ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਧੜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸਜੀਪੀਸੀ) ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਲੜ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਵੀ। . ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਰੇ 4 ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ "ਟਰਾਜੂ" ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ C-2 ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸੀ-1) ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈੱਟ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੀ. ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ 1951 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਰੇ, ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ, 1951 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਕਸ ਨੂੰ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਧਾਰ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 465, 466, 467, 468, 471, 191 ਅਤੇ 192 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਲਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 11.12.2015 ਨੂੰ CRM-M-28841-2014 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ P-10) ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 03.03.2000 ਦਾ ਮਤਾ ਅਤੇ 26.05.2004 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜੋ 13.06.2004 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮਿਤੀ 28.04.2017 ਨੂੰ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 5 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(4) ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਸਆਰਸੁਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਸੁਨਾਦ ਰਘੂਰਾਮ ¹²ਅਤੇ ਕੁਨਾਪਾਰੇਡੀ @ ਨੂਕਾਲਾ ਸ਼ੰਕਾ ਬਾਲਾਜੀ ਬਨਾਮ ਕੁਨਾਪਾਰੇਡੀ ਸਵਰਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ¹³ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 07.06.2017 (ਅੰਕਸ਼ਾ P 14) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵੀ।

ਦੋਸ਼ੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਤੱਥ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(5) ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 07.06.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਆਰਆਰ-2439-2017 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ

KHERA (G.S. Sandhwalia, J.)

18.07.2017 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੂਜੀ ਦਰਖਾਸਤ ਮਿਤੀ 08.08.2017 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 182, 193, 199, 200, 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। 5 ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ 09.11.2017 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-14) ਨੂੰ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 06.12.2017 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। CW-3 ਫਿਰ 04.12.2018 ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। CW-5, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ, ਜੋ ਕਿ 1987 ਤੋਂ 1990 ਤੱਕ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੀ 13.02.2019 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 04.11.2019 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 3 ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420, 465, 466, 467, 468, 471 ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਦਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ 4 ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(6) ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਢਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੋਧ ਨੂੰ 07.06.2017 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ P-13) ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 09.11.2017 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ (ਅਨੇਕਚਰ P-14) ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 4 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 9 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 20.02.2009 ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, '1951

ਐਕਟ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951

ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ - ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ:

(8) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇਵੇਗੀ।

(9) ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, -

(a) ਜੇਕਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1988 (1989 ਦਾ 1) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ;

(b) ਜੇਕਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(10) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ (ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਸਕੱਤਰ।

(11) ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ;

(b) ਉਹ ਰਾਜ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸਥਿਤ ਹੈ;

(c) ਉਹ ਪਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਇਸ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;

(d) ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਕੱਤਰ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ;

(e) ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤਾਕਤ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੰਖਿਆਤਮਕ ਤਾਕਤ;

(f) ਕੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਸਥਾਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ;

KHERA (G.S. Sandhwalia, J.)

(g) ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ।

(12) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੈਮਬਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਮਬਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੇ।

(13) ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੈਮਬਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ (5)।

(15) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

(16) ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ, ਇਸਦੇ ਨਾਮ, ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਪਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੌਤਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਟਰਾਜ਼ੂ" ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਸ.ਸੀ.-2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੀ

ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ-ਕਮ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਸਰਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ। ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ 14.08.1989 ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ.

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗਵਾਹ-ਸੀਡਬਲਯੂ-5, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਜੋ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 203 ਆਈਪੀਸੀ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(10) ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਜੇ ਜੁਰਮ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 482 Cr.PC ਅਧੀਨ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 04.11.2019 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-19) ਨੂੰ 9 ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ 3 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਿੱਥੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਹੀ ਤਰਕ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼

KHERA (G.S. Sandhwalia, J.)

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੋਧ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਧਾਰਾ 203 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਹੁਕਮ, 09.11.2017 ਨੂੰ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਤਕਨੀਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋਈ।

(12) ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਧਾਰਾ 190 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਜੁਰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(13) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦੋ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(a) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(b) ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ।

(14) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (ਏ) ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਪੈਰਾ ਨੰ. 5 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮਾਪਦੰਡ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(d) ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(g) ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“2 (ਡੀ) “ਸ਼ਿਕਾਇਤ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ, ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ. xxxx xxxx xxxx

(g) "ਪੁੱਛਗਿੱਛ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ;

(16) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। .

(17) ਅਧਿਆਇ-14 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾ 190 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ 3 ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਅਪੈਰਾ ਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਤੇ ਤੀਜਾ; ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਆਇ-XV ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ,

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਸਹੂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

(18) ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਹੂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਪਾਵਰ ਵੈਸਟ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 203 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(19) ਚੈਪਟਰ-XIX ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 244 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 245 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 244 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਖੰਡਨ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ 'ਚ ਐੱਸ. ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਜਿਰਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰ- ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 247 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਰੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(20) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(d) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। **ਪ੍ਰਵੀਨ ਚੰਦਰ ਮੋਦੀ** ਬਨਾਮ **ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ**¹⁴ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੂਚਨਾ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

(21) ਉਸ ਸਮੇਂ **ਰਘੂਬੰਸ ਦੂਬੇ** ਬਨਾਮ **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ**¹⁵ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1898 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ

ਨਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 302, 201, 149 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ ਸੰਮਨ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 190 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਕੌਣ ਹਨ। ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 207 (ਬੀ) ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 190(1)(ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 190(1)(ਸੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ 1961 ਨੂੰ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਲਤੀਫੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ

ਇਹ ਨੋਟਿਸ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਨੂੰ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਕੌਣ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 1965-1 SCR 269 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 190(1)(ਏ) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 190(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਡਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

(22) ਉਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਪਾਲਣ **ਸਵਿਲ ਲਿਮਿਟਡ** ਬਨਾਮ **ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ**⁶ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਾਲਮ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 406, 120 ਬੀ, 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸੰਮਨ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ। ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

(23) **ਰਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ** ਬਨਾਮ **ਬਸ਼ੀਰ**¹⁷ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 4 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(24) **CREF ਫਾਈਨੈਂਸ ਲਿਮਿਟਡ** ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ **ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਮਜ਼ ਪ੍ਰ. ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ**¹⁸ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ

162001 (6) SCC 670

172001 (8) SCC 522

182005 (7) SCC 467

ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

"8. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ 01.06.2000 ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ "ਜਾਣਨ ਲਿਆ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਦਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ

ਮਾਮਲਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਨੋਰੰਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ

KHERA (*G.S. Sandhwalia, J.*)

ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

9. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਭਾਵੇਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਸੀ

ਖੁਦ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨ ਦੇ. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲੈ ਗਏ ਸਨ।

(25) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਸੁਮਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**⁸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਏ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(26) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, **ਸੁਨੀਲ ਭਾਰਤੀ ਮਿੱਤਲ ਬਨਾਮ ਕੋਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ**⁹ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਇਹ ਸੀ.

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ

⁸ 2009 (4) Crimes 205

⁹ (2015) 4 SCC 609

KHERA (G.S. Sandhwalia, J.)

ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼, ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

"47. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ/ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- (a) ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ;
- (b) ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ; ਅਤੇ
- (c) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਆਇ XIV ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਗ ਹੈ, ਉਕਤ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ "ਸਮਝਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200-203 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਕੋਰਟ ਇਨ ਚੀਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: (SCC p.499, ਪੈਰਾ 19)

"19. ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਕੋਗਨਿਜ਼ੈਂਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼ਬਦ (ਜਾਣਨ) ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਯਾਤ ਹੈ। ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ ਅਰਥ ਹੈ 'ਜਾਣੂ ਬਣਨਾ' ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ 'ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ' ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਬਿੰਦੂ

ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇੱਕ

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

20. 'ਸਮਝਣਾ ਲੈਣਾ' ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

48. ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼, ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

49. ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਦਾ ਪਤਾ ਜਾਂ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

50. ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਮਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਵੇਖੋ SWIL ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ[21])। ਇਹ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ। ਜਾਂਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੀ. ਹਿੰਦੂਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ[22])। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ

ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

51. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 192 ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ (ਭਾਵ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

52. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਘਸੀਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

53. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ" ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਜੇਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਪੂਰਵ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਗਲਤ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਖੇਜਾਂ:

(27) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਹੈ

20.02.2009 ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-7) 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2-ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3- ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਡਿਪਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪੈਰਾ ਨੰ: 12 ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਰਾ ਨੰ: 14 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਖਾਸ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸੈੱਟ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਕਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਝੂਠਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਤਹਿਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਸਮਾਜਵਾਦ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੇਗਾ।

(28) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੀਡਬਲਯੂ-2/ਏ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਨ। -ਏ. ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਡਾ.ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-2/ਬੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 25.11.2003 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-2/ਸੀ. ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਧਾਰਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਕਾ ਸੀਡਬਲਯੂ-3/ਏ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 03.03.2000 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/1) ਦਾ ਮਤਾ ਵੀ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 01.01.2004 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/2) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 26.05.2004 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/3) ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਦੁਆਰਾ 13.06.2004 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 3 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/5) ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।) ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਕਤ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ Ex.CW-3/6 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਖਰੜਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(29) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਸਮੇਂ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ। ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ 25.11.2003 ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/ਸੀ ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਚਨਬੱਧਤਾ।

(30) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਡਬਲਯੂ-5, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਮ.ਪੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਦੀ ਮੰਗ।

(31) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 09.12.2006 (Ex.CW- 6/A) ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 46 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਾਰਡਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ ਨੰ. 14 ਤੋਂ ਪੈਰਾ ਨੰ. 26 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(32) **ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਫਰੋਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨਫੱਤਾ**¹⁰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਬਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪੋਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਬੈਂਚ **ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ** ਬਨਾਮ **ਯੂਪੀ**¹¹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ:

"20. ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 239 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ ਚੈਪਟਰ XIX-C- ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 248 Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 1999 ਸੀਆਰਐਲਜੇ

¹⁰ (2019) 20 SCC 539

¹¹ 1999 Criminal Law Journal
4101

KHERA (G.S. Sandhawalia, J.)

4101 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਕੇ. ਰਾਠੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“8.....ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਧਾਰਾ 204 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀਸੀ, ਦੂਜਾ ਧਾਰਾ 239 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਤਿੰਨੋਂ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨੋਂ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੈਰਿਟ ਅਤੇ ਡੈਮੇਰਿਟ ਬਾਰੇ ਪੀਸੀ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 204 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ., ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 204 ਕਰੋੜ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਪੀ.ਸੀ. ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 239 ਜਾਂ 240 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਪੀਸੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਿੱਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

9. ਧਾਰਾ 203 ਅਤੇ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 203 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ.

21. ਮਹਿਮੂਦ ਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੈਰਾ (21) ਵਿਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿਚ ਇਕ ਵਧੀਆ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

190(1)(ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 190(1)(ਏ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ

ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ :-

"21. ਧਾਰਾ 190(1)(ਬੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 190 (1)(ਸੀ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 190(1)(ਏ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਤਾ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ"। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ 190(1)(ਏ) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।"

22. ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 204 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ "ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ...."; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਾ 240 ਅਤੇ 246 ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ..."। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(33) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, **ਭੂਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**¹² ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

KHERA (G.S. Sandhwalia, J.)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਗਵਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰਨਾ **ਸ਼ਿਵਲਿੰਗਪਾ ਕੋਜਲਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹³. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਘਟਨਾ, ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(34) **ਮਹੇਸ਼ ਚੰਦ** ਬਨਾਮ **ਬੀ. ਜਨਾਰਦਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁴ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਧੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤਫਹਿਮੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਜਬ ਲਗਨ ਨਾਲ, ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਦੂਸਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ SLP ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਧੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(35) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮਤਾ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਦਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

¹³ (1976) 3 SCC

736

¹⁴ 2003 (1) SCC

734

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ, ਜੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 465 ਸੀਆਰਪੀਸੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭੂਰਾਜੀ¹⁹ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀ. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਡ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(36) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਇੰਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਐਕਸਪੋਰਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਸੀ.ਏ. ਗਗਰਵਾਲ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ²⁰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਲ.ਡੀ.ਐਡ.ਐਲ. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 26 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੁੱਲ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਗਲਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“16. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਸੀ ਅਗਰਵਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭੁੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੈ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਦੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਸੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਲਈ ਉਕਤ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(37) 19.03.1996 ਦੇ ਪੱਤਰ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3) ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਲੇਵੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਹੁਣ ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਣ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ **ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ Spl. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁷. ਸਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"28. ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਗਵਾਹ ਲਿਆਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

(38) **ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**¹⁸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੇਤੁਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"20. ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਖੋਜ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੱਜ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੱਥ-ਖੋਜ' ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(39) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 190 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਾਪਦੰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਦਫਤਰਾਂ ਤੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੱਦਾ ਨੰ. (ਅ) :- ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ

ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ।

(40) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਵੀ, ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2। ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਦਰਖਾਸਤ 14.08.1989 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 29-ਏ(3)(5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਲ 1989 ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 20 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 20.02.2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2009 ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਫਾਈਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(41) **ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਐਮ.ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁹ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਗੜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਮੈਸਰਜ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼** ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

NEPC ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ²¹ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਦੁਬਾਰਾ **ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਦੇਵਵੱਪਾ ਸ਼ਿਵੱਪਾ ਦਾਨਨਾਵਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ** ²²ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 10 ½ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਗਾਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(42) ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹਨ, ਪਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। **ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ²³ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।

(43) ਉਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਪਾਲਣ **ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਪੀ.ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** ²⁴ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(44) **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ** ²⁵ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 1, 3, 5 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਕਰੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। **ਜਨਤਾ ਦਲ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਸ. ਚੌਧਰੀ** ²⁶ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪੂਰੇ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21(2006) 6 SCC 736

22(2005)3 SCC 670

23(1977) 4 SCC 451

241991 (2) SCT 397

25(1992) ਸਪਲਾਈ. (1) SCC 335

261992 (4) SCC 305

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਦੇਵੇਂਦਰਪਾ²⁷ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੈਸਰਜ਼ ਝੰਡੂ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮਡੀ ਸ਼ਰਾਫੁਲ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ²⁸ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਨਾਥ ਪਾਧੀ²⁹ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਮੋਹਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ³⁰।

(45) ਸੈਨੂੰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ³¹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੈਰਾ ਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 468 ਅਤੇ 471 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"8. ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪੈਰਾ ਧੀ ਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਸ਼ੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਬੇੜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕੇ

272002 (1) RCR (CrL.) 480

282004 (4) RCR (CrL.) 937

29(2005) 1 SCC 568

30(2007) 12 SCC 1

312015 (3) SCC 424

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(46) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਕਈ ਪੜਾਅ ਲੰਘਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 244 ਅਤੇ 245 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 244 ਅਤੇ 246 (4) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇਕ ਖੋਦਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 244 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 245 ਅਧੀਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(47) ਅਜੋਕੇ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ³¹ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਰੰਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 245 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 246 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

14. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 244(1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 244 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਹ

³¹ 2009 (14) SCC

ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 245 (1) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ, ਜੇਕਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਈ. ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ 246(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਾਰੰਟ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾ, ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 245(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

15. ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 244 ਅਤੇ 245 ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 244(1) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 244(2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 245 (2) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਸੀ।

16. ਹੁਣ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 245(1) ਅਤੇ 245(2) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 245(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 244 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ 245(1) ਅਪੈਰਾ ਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

17. ਧਾਰਾ 245(2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਥੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 245 (2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼

ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 244 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਡ। ਧਾਰਾ 245(2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ "ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ" ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ "ਪਿਛਲਾ ਪੜਾਅ" ਕੀ ਹੈ।

18. ਪਿਛਲਾ ਪੜਾਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 244(1) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ ਸੈਕਸ਼ਨ 200 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 204 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਜੋ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ, ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 192 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ। ਸੈਕਸ਼ਨ 201 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 202(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੁਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 202(1)(ਬੀ) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਦੀ ਧਾਰਾ 203 ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਤਹਿਤ,

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 202 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 204 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰੰਟ-ਕੇਸ ਵਿਚ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 204 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (2), (3), (4) ਅਤੇ (5)। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 245 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਿਛਲਾ ਪੜਾਅ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 244 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ-ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 244 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ, ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 245(1) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਪੜਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ 244(1) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ, ਜੇਕਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 245(2) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਪੜਾਅ ਸੈਕਸ਼ਨ 200 ਤੋਂ 204 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 244 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 244 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਕੋਡ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

(48) ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਵੇ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. (ਏ) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਬਾਰੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮਿਤੀ 09.12.2006 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-6/) ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ। A), ਮਿਤੀ 02.01.2013 (Ex.CW-6/B) ਅਤੇ ਮਿਤੀ 07.02.2017 (Ex.CW-6/C) ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹੈ।

(49) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੂਲਜ਼, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਅਧੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“14. ਚਿੰਨ੍ਹ। - (1) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਦਿੱਲੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਖਵੇਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ।

a. ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੋਣ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

b. ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਦਿੱਲੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਖਵੇਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਰਥਾਤ: -

i. ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ;

(50) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.-3 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। **ਅਫਰੋਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਹਸਨਫੱਤਾ (ਸੁਪੈਰਾ)** 'ਤੇ ਮੁੜ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(51) ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ 1989 ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, 03.03.2000 ਨੂੰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.1 ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2/ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਵੀ 25.11.2003 ਨੂੰ ਫਾਰਵਰਡਿੰਗ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ 20.02.2009 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 19.02.2008 (ਐਕਸ. ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.-3/9) ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। Ex.CW-6/C ਮਿਤੀ 07.02.2017 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ 46 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ-ਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਵਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3 ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 04.11.2019 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ, 23 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਏ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਕੈਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ

ਸਬੂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(52) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ. ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ 01.01.2004 ਨੂੰ ਸੋਧ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਸਕੱਤਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 03.03.2000 ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.1. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ 1989 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, **ਐਸਆਰਸੁਕੁਮਾਰ** (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ **ਕੁਨਾਪਾਰੇਡੀ @ ਨੂਕਾਲਾ ਸ਼ੰਕਾ ਬਾਲਾਜੀ** (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ.) ਕਿ ਤਲਬ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। **ਸੁਦਰਸ਼ਨਾਚਾਰੀਆ** ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮਚਾਰੀਆ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ **ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**³²ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(53) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਵਿਨੋਦ ਰਘੂਵੰਸ਼ੀ** ਬਨਾਮ **ਅਜੇ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**³³ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ। ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਵੀ ਕੇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਿਤੀ 04.11.2019 ਦੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 16.12.2019 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(54) ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਕੀਲ

ਈਸ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁਣ 92 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ, ਉਸੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ